

[Undervisningsministeren.]

skaffet til Veje, skulde Staten overtage Udgifterne ved Driften. Med meget stor Offervilje fra Aarhus By, fra private og fra forskellige Institutioner er der hurtigere, end nogen havde regnet med, skabt et stort Universitet i Aarhus, der nu raader over dygtige Kræfter og har hævdet sig meget smukt i den Tid, der er gaaet. Dette har ført til, at Staten som Udgift i det kommende Aar vil faa ca. 270 000 Kr. til Driften af dette Universitet. Jeg synes, at efter den Offervillighed, der er vist fra anden Side, maa det siges at være meget rimeligt, at Staten fortsat støtter det Arbejde, der udføres derovre.

I Lovforslaget er der ingen væsentlig Ændring i Forhold til den gældende Lov. Fremdeles vil der blive krævet for Udvidelse af Universitetet derovre, at Bygninger, Laboratorier og Undervisningsmateriel stilles til Raadighed, før nye Ting tages op. Det er derfor i det væsentlige en Forlængelse af den gældende Lovgivning om Universitetet, der her er Tale om, og der foreslaas, at Loven, hvis den gennemføres, skal tages op til Revision i Rigsdagssamlingen 1941—42. Jeg skal derfor anbefale, at Rigsdagen behandler dette Forslag velvilligt, saa det bliver muligt fortsat at udøve den Gerning, som er begyndt saa heldigt ved Aarhus Universitet.

Formanden: Ligeledes uden for Dagsordenen giver jeg Ordet til den højtærede Minister for Handel, Industri og Søfart, for at han kan faa Lejlighed til at fremsætte det i Dag anmeldte Lovforslag.

Ministeren for Handel, Industri og Søfart (Kjærbo): Herved tillader jeg mig for det høje Folketing at fremsætte *Forslag til Lov om Guldkláusuler*, idet jeg henstiller, at denne Sag gøres til Genstand for meget hurtig og velvillig Behandling.

Som det vil være bekendt, findes der i en Række Gældsbreve, herunder ikke mindst de egentlige Obligationer, indførte Guldkláusuler, i Henhold til hvilke Skyldneren forpligter sig til at erlægge et nærmere fastsat Beløb i danske Penge saaledes, at Værdien af Beløbet beregnes i Forhold til et Antal Kroner i Guld eller en paa anden Maade, f. Eks. gennem Vægtangivelser, fastsat Mængde Guld. Spørgsmaalet om saadanne Guldkláusulers Berettigelse har, som det vil være bekendt, adskillige Gange, ikke mindst i de senere Aar, været gjort til Genstand for Prøvelse ved Domstolene, ikke alene her i Landet, men ogsaa i Udlandet.

Medens visse udenlandske Domstole har været tilbøjelige til at tilsidesætte Guldkláusulerne, har det i Almindelighed før i Tiden i dansk Ret været antaget, at der i de Tilfælde, hvor man maatte gaa ud fra, at Skyldneren har forstaaet Guldkláusulens Betydning, maatte tillægges den Retsvirkning ved Domstolene.

Det, Guldkláusulerne maa antages at have haft til Formaal at sikre Fordringshaveren imod, er, at Værdien af Landets Mønt ved en Statsakt blev nedsat, saaledes at Fordringshaveren ifølge et Gælds-brev til sin Tid fik udbetalt en mindre Sum Penge, end han havde beregnet. Hverken Fordringshaveren eller Skyldneren har derimod kunnet regne med, at Forholdene vilde udvikle sig saaledes, at Guldets Købeevne steg væsentligt, idet Pengeværdien blev løst fra Gullet derigennem, at praktisk talt alle Lande har set sig nødsaget til at suspendere Guldindløseligheden af Seddel-penge efter den hidtidige Paritet. For Danmarks Vedkommende skete Suspenderingen af Guldindløseligheden den 29. September 1931. Forudsætningen for Guldkláusulerne i ældre Gældsbreve maa herefter siges at være bristet. Fordringshaveren vilde, hvis disse Kláusuler fremtidig skulde opretholdes, faa en urimelig Fortjeneste paa Debitors Bekostning.

I Overensstemmelse med den Tendens, der i den nyere Tid har gjort sig gældende i fremmed Ret, i hvilken Henseende der bl. a. kan henvises til Principperne i norsk og svensk Lovgivning, foreslaas det herefter fastsat, at en Fordringshaver ifølge et Gælds-brev, der er udfærdiget før den 29. September 1931, indtil videre ikke skal kunne kræve Kapital eller Renter beregnet efter Guld-værdi, uanset om Skyldneren har forpligtet sig til i danske Penge at betale et Beløb i Guld-kroner eller beregnet efter Værdien af et Antal Kroner i Guld eller en paa anden Maade fastsat Mængde Guld.

Lovforslaget angaar alene Guldkláusuler i Gældsbreve. Dette Begreb omfatter ikke alene saadanne skriftlige Skylderklæringer, hvorved den enkelte Borger har paataget sig en ubetinget Forpligtelse til at betale en Sum Penge til den anden, uden at denne Pligt er gjort betinget af en Modydelse, Begrebet omfatter som bekendt ogsaa Obligationer, der af Staten eller Kommuner og af offentlige Institutioner udfærdiges for optagne Laan, herunder de i Udlandet tegnede Laan. Det kan ikke anses for rimeligt, om det offentlige, selv om Kroneobligationerne er forsynet med Guld-værdi-